

Niclas Sennerteg. Hakkorset och halvmånen. Nazister i Mellanöstern. Natur och Kultur.

Det som fascinerar med historisk forskning är de många infallsvinklar som finns. Historian erbjuder så många rum och oanade aspekter att vi aldrig blir klar med den. Journalisten och författaren Niclas Sennerteg öppnar dörren till ett nytt sådant rum då han skildrar Mellanöstern i efterkrigstiden i ljuset av de tyska militärer som tog sig dit, på flykt undan rättvisan eller i sökandet efter en säker ekonomisk bas. Övertygade nazister och officerare från Wehrmacht samlades i Egypten och Syrien där de snart togs i anspråk som militära utbildare, strateger, vapenhandlare och nyckelpersoner i en gryende krigsindustri. Med sig hade de sitt kunnande och sin antisemitism. Här kunde några driva sin övertygelse vidare och andra fortsätta ett äventyrligt och spektakulärt liv. Omvärlden uppmärksammade vad som hände och gav en näst intill överdriven bild av dessa tyskars betydelse för händelsernas utveckling från 1948 fram till Suezkrisen 1956. Sanningen är att de flesta av dem var durkrivna lycksökare som fick lite utträttat i en miljö fastlås i tradition och korruption.

Niclas Sennerteg är noggrann med sitt material. Få saker påstås utan att belägg redovisas i fotnötter. "Hakkorset och halvmånen" sätter också fingret på en mängd viktiga fakta vi idag tycks förbise. Som att arabvärldens hat mot Israel och judar inte är en reaktion mot ockupationen av Västbanken och Gazakrigen, utan grundlades mycket tidigare. Långt före staten Israels födelse. Judefientliga meningar i Koranen fick en olycklig repsons i de antisemitiska åsikter som nazisterna förde med sig. Samma destruktiva koppling återfinns inom den västerländska kristenheten under 1930- och 40-talet. Niclas Sennerteg följer särskilt stormuftin av Jerusalem, al- Husseini, som träffade och beundrade Hitler och som tveklöst arbetade för samma förintelse i Palestina. Även mellan Muslimska brödrskapet och Nazityskland fanns en koppling. Niclas Sennerteg betonar dock att arabvärlden i stort aldrig bejakade nazismen och att de flesta reagerade med avsky då information om förintelsen fanns att tillgå. Dessutom var de tyska militärerna och nazisterna i Egypten och Syrien lika mycket indragna i ett spel från väststaterna. Relationerna är tilltrasslade och påminner närmast om en roman av John le Carré. Vi tror oss ofta veta något om historien men förbiser okända rum och händelser. Niclas Sennerteg vidgar bilden på ett idag oerhört viktigt sätt. Ska vi hantera framtiden måste vi förstå det som varit. Inte minst då det gäller Mellanöstern.

Jakob Carlander